

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	IX
Abrevieri.....	XI
Partea I. Fișe de seminar	1
   Capitolul I. Sistemele de asigurare pentru pensii	3
I. Sistemul de pensii publice (Pilonul I).....	3
A. Legislație națională	3
B. Teme de aprofundat.....	4
C. Terminologie	4
D. Modificări ale sistemului de pensii publice aduse prin Proiectul de lege privind sistemul public de pensii (trimis spre promulgare).....	8
E. Grile.....	89
F. Studii de caz.....	97
G. Decizii obligatorii ale CCR și ÎCCJ	102
H. Formula de calculare a pensiei.....	108
II. Sistemele de pensii administrate privat și cele facultative (pilonii II și III)	109
A. Legislație națională	109
B. Teme de aprofundat.....	110
C. Terminologie	111
D. Grile	118
E. Studii de caz	122
F. Formula de calculare a pensiilor administrate privat/ facultative	125
   Capitolul II. Sistemul asigurărilor pentru șomaj.....	126
A. Legislație națională	126
B. Teme de aprofundat.....	127
C. Terminologie	128
D. Grile	130
E. Studii de caz	140

F. Decizii obligatorii ale CCR și ÎCCJ.....	144
G. Formula de calculare a indemnizației de șomaj	146
Capitolul III. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale	147
A. Legislație națională	147
B. Teme de aprofundat.....	149
C. Terminologie	149
D. Grile	152
E. Studii de caz	157
F. Decizii obligatorii ale CCR	162
G. Formula de calculare a prestațiilor pentru accidente de muncă și asigurări sociale.....	163
Capitolul IV. Concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate	165
A. Legislație națională	165
B. Teme de aprofundat.....	165
C. Terminologie	166
D. Grile	167
E. Studii de caz	176
F. Decizii obligatorii ale CCR	178
G. Formula de calculare a indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate.....	179
Capitolul V. Asigurările sociale de sănătate.....	183
A. Legislație națională	183
B. Teme de aprofundat.....	185
C. Terminologie	185
D. Grile	188
E. Studii de caz	191
F. Decizii obligatorii ale CCR	193
Capitolul VI. Protecția maternității la locul de muncă	197
A. Legislație națională	197
B. Teme de aprofundat.....	197
C. Terminologie	198
D. Grile	199
E. Studii de caz	205
F. Formula de calculare a indemnizațiilor aferente protecției maternității	209

Capitolul VII. Concediul pentru creșterea copilului	212
A. Legislație națională	212
B. Teme de aprofundat	212
C. Terminologie	212
D. Grile	213
E. Studii de caz	219
F. Decizii obligatorii ale CCR	225
G. Formula de calculare a indemnizației pentru concediul de creștere copil	227
Capitolul VIII. Concediul de acomodare	228
A. Legislație națională	228
B. Teme de aprofundat	228
C. Terminologie	229
D. Grile	230
E. Formula de calculare a indemnizației pentru concediul de acomodare	233
Capitolul IX. Concediul paternal	234
A. Legislație națională	234
B. Teme de aprofundat	234
C. Terminologie	234
D. Grile	235
E. Studii de caz	239
F. Formula de calculare a indemnizației pentru concediul paternal	241
Capitolul X. Sistemul național de asistență socială	242
A. Legislație națională	242
B. Teme de aprofundat	243
C. Terminologie	244
D. Grile	250
E. Studii de caz	255
F. Decizii obligatorii ale CCR	258
G. Formula de calculare a beneficiilor de asistență socială	259
Capitolul XI. Protecția specială a copilului	260
A. Legislație națională	260
B. Teme de aprofundat	260
C. Terminologie	261
D. Grile	262
E. Studii de caz	267
F. Cuantumul alocației de stat pentru copii	269

Capitolul XII. Alocația pentru susținerea familiei.....	270
A. Legislație națională	270
B. Teme de aprofundat.....	270
C. Terminologie	271
D. Grile	271
E. Studii de caz	275
F. Decizii obligatorii ale CCR	279
G. Cuantumul alocației pentru susținerea familiei	279
Capitolul XIII. Venitul minim garantat.....	281
A. Legislație națională	281
B. Teme de aprofundat.....	281
C. Terminologie	282
D. Grile	282
E. Studii de caz	285
F. Decizii obligatorii ale CCR	289
G. Cuantumul ajutorului social.....	290
Capitolul XIV. Protecția persoanelor cu handicap.....	291
A. Legislație națională	291
B. Teme de aprofundat.....	292
C. Terminologie	293
D. Grile	297
E. Studii de caz	302
F. Decizii obligatorii ale ÎCCJ	304
G. Formula de calculare a prestațiilor sociale de care beneficiază persoanele cu handicap	305
Capitolul XV. Venitul minim de incluziune.....	306
A. Legislație națională	306
B. Teme de aprofundat.....	306
C. Terminologie	307
D. Grile	311
E. Cuantumul venitului minim de incluziune	314
Partea a II-a. Analize comparative	317
Partea a III-a. Răspunsuri pentru verificarea cunoștințelor	405

Cuvânt-înainte

„Nu spune niciodată nu se poate, ci începe cu să vedem.”

Nicolae Iorga

Interpretarea în sens larg a securității sociale are ca obiective principale: garantarea bunăstării minime, a accesului la bunurile și serviciile esențiale; promovarea securității sociale active, prin elaborarea de politici și strategii în sensul prevenirii și acoperirii riscurilor; și promovarea potențialului individual și social în vederea reducerii sărăciei și realizării dezvoltării durabile. Varietatea mijloacelor de îndeplinire a acestor obiective – servicii publice, asistență socială, asigurări sociale – este considerabilă. Din teorie și practică se degajă principiile care contribuie la realizarea celor trei obiective, mai sus menționate, și anume:

- *egalitatea de tratament*, în special între bărbați și femei: se fundamentează pe criteriile de nediscriminare, care trebuie să fie aplicate, printre altele, și în relația dintre rezidenți și nerezidenți;
- *principiul solidarității*, care se aplică tehnicilor de finanțare și care reprezintă rațiunea de a fi a regimurilor de securitate socială;
- *principiul includerii*, derivat din cel al solidarității și care presupune dreptul tuturor membrilor societății de a participa și beneficia de protecție socială și, în special, al persoanelor aflate în nevoie;
- *principiul responsabilității generale a statului* și al intervenției sale în gestionarea securității sociale, care variază de la o țară la alta în funcție de tradiții și care presupune mai mult decât simpla adoptare a cadrului normativ; în aceeași categorie se regăsește principiul gestionării transparente și democratice, concretizat în participarea reprezentanților salariaților și angajatorilor la înființarea și funcționarea regimurilor de protecție.

Un sistem de securitate socială (drepturile de asigurări și asistență socială) eficient, conceput ca investiție pe întreaga durată a vieții, trebuie să se adapteze ciclurilor de viață ale populației, care este expusă riscurilor la orice vârstă. Dacă luăm în considerare definiția potrivit căreia un ciclu de viață este perioada în timpul căreia ansamblul riscurilor și certitudinilor la care poate fi expusă o persoană rămâne constant, un alt ciclu începe dacă

seria riscurilor și certitudinilor care definesc nivelul vulnerabilității se modifică în sens pozitiv sau negativ. Putem spune, așadar, că o persoană rămâne în același ciclul de viață dacă riscurile nu se materializează și certitudinile nu se schimbă, deci vulnerabilitatea nu este, direct sau indirect, modificată de un eveniment personal, social, politic sau de mediu. Rolul securității sociale se manifestă ori de câte ori persoana se află într-o stare de vulnerabilitate negativă, indiferent de etapa de viață în care se află.

Lucrarea de față, destinată în primul rând studenților în drept și practicienilor, își propune să fie un instrument la îndemâna tuturor celor care doresc să își însușească și să înțeleagă sistemul drepturilor de asigurări și asistență socială națională. Alcătuită în conformitate cu structura cursului de dreptul securității sociale, *partea întâi* reprezintă un material didactic util în pregătirea seminarelor și verificarea cunoștințelor dobândite prin întrebările de tip grilă și studiile de caz pe care le conține și contribuie la însușirea terminologiei de specialitate, care se află la începutul fiecărui capitol, precum și a bazei și formulelor de calcul specifice dreptului la pensie, indemnizației de șomaj, indemnizațiilor de incapacitate de muncă, de creștere a copilului, a sprijinului acordat familiilor cu mai mulți copii. Lucrarea urmărește să ofere cititorilor săi și informația la zi cu privire la deciziile relevante în materie pronunțate de Curtea Constituțională a României (CCR) și de Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ). Lucrarea se distinge și prin *partea a II-a*, care analizează comparativ, sub formă de tabele, drepturile de securitate socială, și prin *partea a III-a* care prezintă, pe instituții, răspunsurile corecte la întrebările tip grilă și studiile de caz.

Mulțumesc studenților mei pentru că mi-au cerut să le pun la dispoziție un instrument după care să își pregătească examenul la această disciplină, autorilor pentru contribuția la lucrare și, nu în ultimul rând, Editurii Solomon pentru că a făcut posibilă, într-un timp atât de scurt și în condiții grafice deosebite, apariția ei.

Prof.univ.dr. Claudia Ana Moarcăș

Capitolul I

Sistemele de asigurare pentru pensii

Sistemul de pensii din România este format din trei piloni:

i. pensii publice, cunoscut sub numele de Pilonul I (funcționând în baza Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice);

ii. pensii administrate privat, cunoscut sub numele de Pilonul II (funcționând în baza Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat);

iii. pensii private facultative, cunoscute sub numele de Pilonul III (funcționând în baza Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative).

I. Sistemul de pensii publice (Pilonul I)

A. Legislație națională

1. Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice¹;
2. Codul fiscal – Legea nr. 227/2015²;
3. Legea bugetului asigurărilor sociale de stat (pentru anul 2019 – Legea nr. 47/2019³);
4. H.G. nr. 118/2012 privind aprobarea Statutului Casei Naționale de Pensii Publice⁴;
5. H.G. nr. 257/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice⁵.

---

¹ Publicată în M. Of. nr. 852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, Legea nr. 263/2010).

² Publicată în M. Of. nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, Codul fiscal).

³ Publicată în M. Of. nr. 196 din 12 martie 2019.

⁴ Publicată în M. Of. nr. 159 din 09 martie 2012.

⁵ Publicată în M. Of. nr. 214 din 28 martie 2011.

B. Teme de aprofundat

1. Principiile sistemului public de pensii
2. Categoriile de persoane asigurate
3. Contractul de asigurare socială
4. Contribuția de asigurări sociale
5. Stagiul de cotizare
6. Pensia pentru limită de vârstă
7. Pensia anticipată
8. Pensia anticipată parțială
9. Pensia de invaliditate
10. Pensia de urmaș
11. Calculul pensiilor
12. Stabilirea și acordarea pensiei
13. Plata pensiei
14. Încetarea și suspendarea plății pensiei
15. Alte drepturi de asigurări sociale
16. Cumulul pensiei cu venitul dintr-o activitate profesională
17. Jurisdicția asigurărilor sociale

C. Terminologie

Temei juridic	Definiții
<p>Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (art. 3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • asigurat – persoana fizică pentru care angajatorul/ entitatea asimilată angajatorului este obligat/ă să rețină și să plătească contribuția de asigurări sociale, persoana fizică care realizează venituri din activități independente sau drepturi de proprietate intelectuală și care, pe baza declarației individuale de asigurare, datorează contribuția de asigurări sociale, potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, precum și persoana fizică ce achită contribuția de asigurări sociale pe baza contractului de asigurare socială, potrivit prezentei legi; • contract de asigurare socială – contractul încheiat, voluntar, între persoane fizice și casele teritoriale de pensii

Temei juridic	Definiții
	<p>în scopul asigurării în sistemul public de pensii în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau în vederea completării venitului asigurat utilizat la calculul acestei categorii de pensie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • contribuabil – persoana fizică sau juridică ce plătește contribuții de asigurări sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi; • declarație individuală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza de calculare a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente sau din drepturi de proprietate intelectuală pentru care există obligația depunerii acestora și care constituie documentul pe baza căruia se stabilește, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual; • declarație nominală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, altele decât cele prevăzute la lit. e), care constituie documentul pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual; • locuri de muncă în condiții deosebite – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe toată durata timpului normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților; • locuri de muncă în condiții speciale – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate

D. Modificări ale sistemului de pensii publice aduse prin Proiectul de lege privind sistemul public de pensii (trimis spre promulgare)

Sistemul de pensii publice	
Proiectul de lege privind sistemul public de pensii	Legea nr. 263/2010 privind sistemul <u>unitar</u> de pensii publice
<p>Art. 2. Sistemul public de pensii se organizează și funcționează având ca principii de bază:</p> <p>c) principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate și plătite de <u>persoanele fizice și juridice, care contribuie la sistemul public de pensii</u>;</p> <p>d) principiul egalității, potrivit căruia <u>asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii</u>, beneficiază de tratament nediscriminatoriu, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;</p> <p>f) principiul solidarității sociale, conform căruia <u>asigurații</u> sistemului public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;</p> <p>j) principiul disponibilității, potrivit căruia pensionarii care au realizat un stagiul de cotizare mai mic decât stagiul minim de cotizare prevăzut de lege pot renunța la</p>	<p>Art. 2. Sistemul public de pensii se organizează și funcționează având ca principii de bază:</p> <p>c) principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale convenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite;</p> <p>d) principiul egalității, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în aceeași situație juridică, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;</p> <p>f) principiul solidarității sociale, conform căruia participanții la sistemul public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;</p> <p>-</p>

Sistemul de pensii publice	
Proiectul de lege privind sistemul public de pensii	Legea nr. 263/2010 privind sistemul <u>unitar</u> de pensii publice
<p>pensia stabilită potrivit prezentei legi pentru drepturi prevăzute de legislația specifică asistenței sociale.</p> <p>Art. 3. (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:</p> <p>b) contract de asigurare socială – contractul încheiat între persoana fizică și casa teritorială de pensii <u>pentru completarea stagiului de cotizare prevăzut de prezenta lege sau pentru completarea venitului asigurat;</u></p> <p>d) declarație individuală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza de calculare a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente sau din drepturi de proprietate intelectuală pentru care există obligația depunerii acesteia, și care constituie documentul pe baza căruia se stabilesc, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare, punctajul lunar și cel anual, <u>precum și numărul total de puncte realizat;</u></p> <p>e) declarație nominală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calculare a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează</p>	<p>Art. 3. (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:</p> <p>c) contract de asigurare socială – contractul încheiat, ~~voluntar~~, între persoane fizice și casele teritoriale de pensii în scopul asigurării în sistemul public de pensii ~~în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă~~ sau în vederea completării venitului asigurat utilizat la calculul acestei categorii de pensie;</p> <p>e) declarație individuală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza de calculare a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente sau din drepturi de proprietate intelectuală pentru care există obligația depunerii acesteia și care constituie documentul pe baza căruia se stabilește, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual;</p> <p>f) declarație nominală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calculare a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează</p>

Temei juridic	Definiții
	<p>medicale în număr definit, cu o valoare certă, obligându-se astfel ca în schimbul unei sume primite periodic sub formă de abonament să suporte toate costurile serviciilor medicale pe care abonații le-ar putea efectua în afara serviciilor incluse în pachetul de servicii medicale de bază. Furnizarea de servicii medicale sub formă de abonament nu acoperă riscurile producerii unor evenimente neprevăzute sau a căror valoare nu poate fi definită în mod concret. Furnizorii de servicii medicale care acordă servicii medicale sub formă de abonament nu vor deconta aceleași servicii efectuate aceluiași abonați, pentru același episod de boală, atât în sistemul de asigurări sociale de sănătate, cât și în cadrul asigurărilor voluntare de sănătate.</p>

D. Grile

1. Sunt asigurați în sistemul de asigurări sociale de sănătate:

- a) toți cetățenii români cu domiciliul sau reședința în țară;
- b) cetățenii statelor membre ale UE, SEE și Confederației Elvețiene care nu dețin o asigurare încheiată pe teritoriul altui stat membru care produce efecte pe teritoriul României, care au solicitat și au obținut dreptul de rezidență în România, pentru o perioadă de peste 3 luni;
- c) persoanele din statele membre ale UE, SEE și Confederației Elvețiene care îndeplinesc condițiile de lucrător frontalier, și anume desfășoară o activitate salariată sau independentă în România, și care rezidă în alt stat membru în care se întoarce de regulă zilnic ori cel puțin o dată pe săptămână;
- d) pensionarii din sistemul public de pensii care nu mai au domiciliul în România și care își stabilesc reședința pe teritoriul unui stat membru al UE, al unui stat aparținând SEE sau al Confederației Elvețiene, respectiv domiciliul pe teritoriul unui stat cu care România aplică un acord bilateral de securitate socială cu prevederi pentru asigurarea de boală-maternitate și fac dovada plății contribuției la fond.

2. Beneficiază de asigurări sociale de sănătate, fără plata contribuției, următoarele categorii de persoane:

- a) tinerii cu vârsta de până la 26 de ani care provin din sistemul de protecție a copilului;

- b) personalul monahal al cultelor recunoscute, aflat în evidența Secretariatului de Stat pentru Culte;
- c) soțul, soția și părinții fără venituri proprii, aflați în întreținerea unei persoane asigurate;
- d) femeile însărcinate și lăuzele.

3. Beneficiază de asigurări sociale de sănătate, fără plata contribuției, următoarele categorii de persoane:

- a) care se află în concediu pentru incapacitate temporară de muncă, acordat în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale;
- b) care se află în concediu de acomodare;
- c) care beneficiază de indemnizație de șomaj;
- d) care au calitatea de pensionari, pentru veniturile din activități salariale.

4. Pot avea coasigurați următoarele categorii de persoane:

- a) persoanele care se află în concediu pentru incapacitate temporară de muncă, acordat în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale;
- b) soțul, soția și părinții fără venituri proprii, aflați în întreținerea unei persoane asigurate;
- c) femeile însărcinate și lăuzele;
- d) voluntarii care își desfășoară activitatea în cadrul serviciilor de urgență voluntare.

5. Cardul european de asigurări sociale:

- a) se eliberează asiguratului de către casa de asigurări de sănătate la care acesta este asigurat, contra cost;
- b) se eliberează numai în situația deplasării asiguratului pentru ședere temporară într-un stat membru al UE;
- c) poate fi utilizat de către asigurații din sistemul de asigurări sociale de sănătate din România numai pe teritoriul statelor membre ale UE;
- d) are o perioadă de valabilitate de 2 ani de la data emiterii.

6. Cardul național de asigurări sociale de sănătate:

- a) este un card electronic, distinct de cardul european, personal și netransmisibil;
- b) se emite individual pentru fiecare asigurat cu vârsta de peste 18 ani;

I. PENSII ACORDATE ÎN SISTEMUL DE PENSII PUBLICE¹			
Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de urmaș
Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de invaliditate
***			
	<ul style="list-style-type: none"> ● contribuabil – persoana fizică sau juridică ce plătește contribuții de asigurări sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi; ● declarație individuală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza de calculare a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente sau din drepturi de proprietate intelectuală pentru care există obligația depunerii acesteia și care constituie documentul pe baza căruia se stabilește, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual; ● declarație nominală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, altele decât cele prevăzute la lit. e), care constituie documentul pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual; ● locuri de muncă în condiții deosebite – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe toată durata timpului normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților; ● locuri de muncă în condiții speciale – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților; ● perioade asimilate – perioadele pentru care nu s-au datorat sau plătit contribuții de asigurări sociale și care sunt asimilate stagiului de cotizare în sistemul public de pensii; ● prestații de asigurări sociale – veniturile de înlocuire acordate la intervenirea riscurilor asigurate sub formă de pensii, ajutoare sau alte tipuri de prestații prevăzute de prezenta lege, pentru pierderea totală ori parțială a veniturilor asigurate; 		

I. PENSIILE ACORDATE ÎN SISTEMUL DE PENSII PUBLICE¹

***	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de urmaș	Pensia de invaliditate
		<ul style="list-style-type: none"> ● punctaj lunar – numărul de puncte realizat de asigurat într-o lună, calculat prin raportarea câștigului salarial brut lunar sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calculare a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică; ● punctaj anual – numărul de puncte realizat de asigurat pe parcursul unui an calendaristic, obținut prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare; ● punctaj mediu anual – numărul de puncte realizat de asigurat, calculat prin raportarea punctajului total realizat de acesta în întreaga perioadă de activitate la numărul anilor corespunzători stagiului complet de cotizare prevăzut de lege la data pensionării; ● riscuri asigurate – evenimentele care, la producerea efectelor lor, obligă instituțiile sistemului public de pensii să acorde asiguraților prestațiile sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi (invaliditate, bătrânețe și deces); ● stagiul de cotizare – perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii; ● stagiul complet de cotizare – perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie anticipată parțială; ● stagiul minim de cotizare – perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie, la împlinirea vârstei standard de pensionare; ● stagiul potențial – perioada de timp prevăzută de prezenta lege, considerată stagiul de cotizare și acordată la calculul pensiei de invaliditate, ca o creditare pentru stagiul de cotizare nerealizat din cauza afecțiunilor invalidante; ● vârstă standard de pensionare – vârsta stabilită de prezenta lege, pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege; ● câștig salarial brut/salariu lunar brut – veniturile din salarii sau asimilate salariilor care au constituit/constituie baza de calculare a contribuției de asigurări sociale, conform legislației în vigoare pentru perioadele ulterioare datei de 31 martie 2001; 			

2. Se calculează stagiul potențial [art. 75 alin. (1) din Legea nr. 263/2010] după formula:

Stagiul complet de cotizare (conform Anexei nr. 5 la Legea nr. 263/2010) – Stagiul de cotizare realizat până la data acordării/solicitării pensiei de invaliditate

Stagiul complet de cotizare este de 35 de ani, conform art. 53 alin. (3) din Legea nr. 263/2010

Stagiul de cotizare realizat până la data acordării/solicitării pensiei de invaliditate, conform Tabelul 3 din lege: 23 ani

Stagiul potențial: 35 ani – 23 ani = 12 ani

3. Se calculează punctajul lunar al contribuabilului (P1) astfel:

Formula: $P1 = CS \text{ lunar brut} / CS \text{ mediu anual}$

3200 lei / 2602 lei (din oct. 1980) = 1,22982

4. Se calculează PUNCTAJUL ANUAL – Pa

Formula: $Pa = \sum P1 / 12$

presupunem că punctajul lunar a fost identic în fiecare lună, fiind cel de la pct. 3

5. Se calculează PUNCTAJUL MEDIU ANUAL – Pma

Formula: $Pma = \sum Pa / N \text{ ani}$

1,22982 x 35 ani (stagiul realizat + stagiul potențial) / 35 ani = 1,22982

6. Se calculează PENSIA – P

Formula: $P = Pma * Vpct$

1,22982 x 732,8 lei = 901,21 lei

Studiul de caz nr. 9:

(i) excepția necompetenței materiale; (ii) excepția lipsei capacității procesuale de folosință a Casei Locale de Pensii Sector 6; (iii) excepția lipsei calității procesuale pasive a Casei Naționale de Pensii Publice; (iv) excepția prematurității; (v) excepția tardivității.

Studiul de caz nr. 10:

A. Excepții: (i) excepția tardivității cererii modificatoare – va fi respinsă și va fi introdusă în cauză Casa de Pensii a Municipiului București; (ii) excepția lipsei capacității procesuale de folosință a Casei Locale de Pensii Sector 6 și excepția lipsei calității procesuale pasive a Casei Naționale de Pensii Publice – vor fi admise.

B. Pe fondul cauzei: *Decizia nr. 4318/2017, pronunțată de Tribunalul București, sursa www.rolii.ro*

Având în vedere natura veniturilor obținute de pensionari, tribunalul reține că veniturile realizate în sistem de prime și de acord global, precum și celelalte venituri suplimentare trebuie luate în considerare la calcularea drepturilor de pensie, pentru următoarele considerente:

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. e) din Legea nr. 19/2000, „*sistemul public se organizează și funcționează având ca bază **principiul contributivității**, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice, participante la sistemul public, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite*”.

Prin art. 4 alin. (2) și (3) din O.U.G. nr. 4/2005 legiuitorul se abate de la principiul contributivității pe care îl afirmase categoric în Legea nr. 19/2000 și precizează că sporurile, indemnizațiile și majorările de retribuții tarifare care, potrivit legislației anterioare datei de 01.04.2001, au făcut parte din baza de calculare a pensiilor și care se utilizează la determinarea punctajelor sunt enumerate în anexele ordonanței. Acestea pot fi dovedite prin înscrisurile din carnetele de muncă sau prin adeverințe întocmite conform legii de către foștii angajatori.

Legea nr. 263/2010, printre multele principii care guvernează modul de stabilire a drepturilor de pensie reglementate de această lege, enumeră la art. 2 lit. c) și „*principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite*”.

Având în vedere cele de mai sus, instanța apreciază că **ceea ce interesează nu este caracterul permanent sau nepermanent al unor venituri, ci faptul că statul și-a încasat drepturile la momentul cuvenit**, iar când vine rândul asiguraților să primească o contraprestație din partea statului, aceasta trebuie să fie corespunzătoare, pentru a nu se rupe echilibrul raportului juridic dintre părți.

Prin **Decizia CCR nr. 736/2006**, ce produce efecte *inter partes litigantes*, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor menționate de la pct. VI din anexa la O.U.G. nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, considerentele acesteia nesustinând poziția intimății.